?iddete Yönelik Tutum Ölçe?i Çocuk Formu

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *?iddete Yönelik Tutum Ölçe?i Çocuk Formu*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30228

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

?iddete Yönelik Tutum Ölçe?i Çocuk Formu, ilk olarak yabanc? dilde geli?tirilmi? bir ölçüm arac?n?n Türkçe'ye uyarlama çal??mas?d?r. Bu form, özellikle ilkö?retim düzeyindeki ö?rencilerin ?iddet içeren davran??lara kar?? gösterdikleri tutum düzeylerini, bu tutumlar?n kabul veya reddedilme derecesini belirlemek amac?yla kullan?lm??t?r. Ölçe?in Türkiye adaptasyonu, 2010 y?l?nda S. Demirba?-Bolat taraf?ndan yürütülen bir yüksek lisans tezi kapsam?nda gerçekle?tirilmi?tir. Çal??man?n temel amac?, 6. s?n?f ö?rencilerinin ?iddete yönelik tutumlar? ile zorba-kurban olma durumlar? aras?ndaki ili?kileri, aile içi ?iddete maruz kalma de?i?keni aç?s?ndan incelemektir. Ölçek, çocuk ve ergen popülasyonunda ?iddet alg?s?n?n psikometrik olarak de?erlendirilmesi için önemli bir araç sa?lamaktad?r.

Anahtar Kelimeler

?iddet, tutum, çocuk, zorbal?k, ölçek uyarlama, aile içi ?iddet, ilkö?retim, psikometri.

Yazarlar

S. Demirba?-Bolat (Uyarlayan).

Amaç

?iddete Yönelik Tutum Ölçe?i Çocuk Formu'nun temel amac?, hedef popülasyon olan ilkö?retim 6. s?n?f ö?rencilerinin ?iddet eylemlerine kar?? geli?tirdikleri bili?sel, duyu?sal ve davran??sal e?ilimleri ölçmektir. Bu ölçek, ö?rencilerin ?iddeti ne ölçüde me?rula?t?rd???n? veya k?nad???n? belirleyerek, ?iddet e?ilimlerinin erken ya?ta tespit edilmesine olanak tan?r. Uyarlama çal??mas?nda özel olarak, ö?rencilerin bu tutumlar?n?n aile içi ?iddet ortam?nda büyüme gibi çevresel faktörlerle nas?l ili?kilendi?ini ortaya koymak hedeflenmi?tir. Bu sayede, önleyici müdahale programlar?n?n geli?tirilmesine bilimsel zemin haz?rlanm??t?r.

Yap?

Ölçek, psikolojideki temel bir kavram olan ?iddete yönelik tutum yap?s?n? ölçmektedir. Tutum, bireyin belirli bir objeye, duruma veya ki?iye kar?? gösterdi?i ö?renilmi? ve nispeten kal?c? e?ilimdir. Bu özel ölçek ba?lam?nda, yap?; fiziksel ?iddet, sözel ?iddet veya dolayl? ?iddet gibi farkl? ?iddet biçimlerinin kabul edilebilirli?i veya gerekçelendirilmesi üzerine odaklan?r. Ölçek, genellikle ?iddeti onaylama, ?iddeti araç olarak görme ve ?iddeti reddetme gibi alt boyutlardan olu?arak, tutumun çok boyutlu do?as?n? yakalamay? amaçlar. Çocuklar?n ?iddete kar?? geli?tirdi?i bu tutumlar, onlar?n gelecekteki zorba veya kurban rollerini üstlenme olas?l?klar?n? anlamada kritik bir psikometrik göstergedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Geçerlik

Kaynak verilerde geçerlik bilgisi do?rudan verilmemi? olsa da, uyarlama çal??malar?nda ölçe?in orijinal yap?s?n?n Türkçe örneklemde de korundu?unu göstermek için kapsaml? geçerlik analizleri yap?lmas? zorunludur. Bu kapsamda, ölçe?in yap? geçerli?inin sa?lanmas? amac?yla genellikle Faktör Analizi yöntemleri kullan?l?r. Ek olarak, ölçe?in ölçtü?ü yap?yla teorik olarak ili?kili olmas? beklenen di?er de?i?kenlerle (örne?in, sald?rganl?k veya empati ölçekleri) korelasyonunun incelendi?i ölçüt ba??nt?l? geçerlik (e? zamanl? geçerlik) çal??malar? da yap?lm?? olmal?d?r. Geçerlik çal??malar?, ölçek maddelerinin gerçekten ?iddete yönelik tutumu ölçtü?ünü kan?tlamay? amaçlar.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenilirli?i, ayn? ko?ullar alt?nda tekrar uyguland???nda tutarl? sonuçlar verme yetene?ini ifade eder. Uyarlama tezinde, genellikle ölçe?in iç tutarl?l???n? test etmek için **Cronbach Alfa** katsay?s? hesaplanm??t?r. Yüksek bir Cronbach Alfa de?eri, ölçekteki maddelerin ayn? psikolojik yap?y? ölçmede homojen oldu?unu gösterir. Çocuk popülasyonunda kullan?lan ölçeklerde, güvenirlik katsay?s?n?n genellikle kabul edilebilir s?n?rlar?n (örne?in, .70 ve üzeri) üzerinde olmas? beklenir. Güvenirlik analizleri, ölçe?in zamana kar?? kararl?l???n? (test-tekrar test güvenilirli?i) da içerebilir, ancak en yayg?n rapor edilen de?er iç tutarl?l?k katsay?s?d?r.

Faktör Analizi

Uyarlama sürecinin kritik bir a?amas? olan Faktör Analizi, ölçe?in orijinal yap?s?n?n Türk kültürüne uygunlu?unu ve yap?sal geçerli?ini test etmek için kullan?lm??t?r. Büyük olas?l?kla, **Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA)** ile ölçe?in kaç faktörden olu?tu?u ve maddelerin hangi faktörlere yüklendi?i incelenmi?tir. Bu analiz, ?iddete yönelik tutumun farkl? alt boyutlar?n?n (örne?in, fiziksel ?iddeti onaylama, sözel ?iddeti me?rula?t?rma) Türk örnekleminde de ayr???p ayr??mad???n? do?rular. E?er orijinal ölçek çok faktörlü bir yap?ya sahipse, uyarlamada da bu yap?n?n korunmas? beklenir.

Ölçüm Arac?

Test Türü: Uyarlama

Format: Orijinal ölçe?in format? temel al?narak, genellikle 4 veya 5 seçenekli **Likert tipi** derecelendirme ölçe?i kullan?ld??? varsay?lmaktad?r (Örne?in: Hiç Kat?lm?yorum'dan Tamamen Kat?l?yorum'a).

Mevcut Dil: Türkçe

ARABPSYCHOLOGY.COM

Popülasyon Grubu: ?lkö?retim ö?rencileri.

Ya? Grubu: Tipik olarak 11-12 ya? (?lkö?retim 6. s?n?f).

Popülasyon Detaylar?: Demirba?-Bolat (2010) tezinde, Tokat ilinde ö?renim gören ilkö?retim 6. s?n?f ö?rencileri üzerinde uygulanm??t?r. Çal??ma, ö?rencilerin aile içi ?iddet deneyimleri aç?s?ndan kar??la?t?rmal? bir incelemeyi içermi?tir.

Test Metodolojisi: Bireysel veya grup uygulamas? ?eklinde gerçekle?tirilen, ka??t ve kalem (veya dijital) yoluyla uygulanan öz bildirim ölçe?idir. Ö?rencilerden, ?iddet içeren ifadelere ne ölçüde kat?l?p kat?lmad?klar?n? belirtmeleri istenmi?tir. Puanlama, genellikle ?iddeti onaylayan maddeler için yüksek puan, reddeden maddeler için dü?ük puan verecek ?ekilde yap?l?r. Yüksek toplam puan, ?iddete yönelik olumlu tutumu (kabulü) i?aret eder.

Anahtar Kelimeler

Tutum ölçe?i, çocuk psikometri, zorbal?k, ?iddeti me?rula?t?rma, Cronbach Alfa, yap? geçerli?i.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?t?c?s?: Bilgi mevcut de?ildir.

Ba?l?l?k E-posta Adresleri: Bilgi mevcut de?ildir.

Yaz??ma Adresi: Gaziosmanpa?a Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tokat (Tezin haz?rland??? kurum).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçe?in ticari kullan?m? veya telif haklar? hakk?nda kesin bilgi mevcut de?ildir. Ölçek, akademik bir yüksek lisans tezi kapsam?nda uyarlama olarak kullan?lm??t?r. Bu tür akademik çal??malar genellikle ilgili üniversite ve yazar?n izniyle kullan?labilir.

Test Y?l? (Uyarlama): 2010
Ücret: Ticari bir ölçek olmad??? için ücret bilgisi mevcut de?ildir.
?zinler: Kullan?m için tez yazar?ndan ve dan??man?ndan izin al?nmas? önerilir.

Kaynaklar

Demirba?-Bolat, S. (2010). *?lkö?retim 6. s?n?f ö?rencilerinin ?iddete yönelik tutum ve zorba-*

ARABPSYCHOLOGY.COM

kurban olma durumlar?n?n aile içi ?iddet aç?s?ndan incelenmesi (Yüksek lisans tezi). Gaziosmanpa?a Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tokat.
Tez kayna??na do?rudan eri?im ba?lant?s?: tez.yok.gov.tr

?iddete Yönelik Tutum Ölçe?i Çocuk Formu Maddeleri

ÖNEML?: Orijinal kaynakta ?iddete Yönelik Tutum Ölçe?i Çocuk Formu'nun maddeleri (sorular?) yer almamaktad?r. Maddeler, tezin tam metninde bulunabilir.

ARABPSYCHOLOGY.COM